



เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง
เครื่องมือในการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

จัดทำโดย

พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร
รหัสประจำตัว 580306

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 3
วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

เครื่องมือในการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์¹

บทคัดย่อ

บทคัดย่อหรือสาระสังเขป

แนวคิดเรื่องแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้พัฒนามาจากส่วนหนึ่งของการประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่จัดขึ้นในกรุงเวียนนา เมื่อปี ค.ศ. 1993 ที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องสำคัญอันดับแรกของประชาคมโลก และมุ่งเน้นถึงความรับผิดชอบของทุกประเทศในการปฏิบัติตามกฎบัตรสหประชาชาติ และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งที่ประชุมดังกล่าวได้จัดทำปฏิญญาเวียนนาและแผนปฏิบัติการขึ้น โดยในข้อ 71 ที่ประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้เสนอแนะให้แต่ละรัฐพิจารณาความจำเป็นในการร่างแผนปฏิบัติการแห่งชาติ เพื่อกำหนดวิธีการที่ให้รัฐปรับปรุงการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ และได้ให้การรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเข้าร่วมเป็นภาคีสันติสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนหลายฉบับ ทำให้มีผลผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามสนธิสัญญาดังกล่าว รวมถึงข้อตกลงระหว่างประเทศในเรื่องต่าง ๆ ด้วย ดังนั้น ประเทศไทยจึงได้จัดทำและประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขึ้น ซึ่งปัจจุบันเป็นฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557 - 2561) เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้แก่ประชาชนในประเทศ รวมทั้งยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีด้านสิทธิมนุษยชนในเวทีระหว่างประเทศอีกด้วย

คำสำคัญ

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

¹ ปลัดกระทรวงยุติธรรม

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ในลำดับที่ 55 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2489 และเป็นภาคีสถิติสัญญาหลักระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนแล้ว จำนวน 7 ฉบับ จากทั้งหมด 9 ฉบับ ทำให้เกิดพันธะผูกพันในการต้องปฏิบัติตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี รวมไปถึงข้อตกลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการประชุมระดับโลกด้วย ประกอบกับได้มีการนำสาระสำคัญของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสนธิสัญญาดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี พ.ศ. 2540 และปี พ.ศ. 2550 เพื่อให้มีผลบังคับใช้ในการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้แก่ประชาชนในชาติ ซึ่งแนวคิดเรื่องแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้พัฒนาจากส่วนหนึ่งของการประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่จัดขึ้นในกรุงเวียนนา เมื่อปี ค.ศ. 1993 (พ.ศ. 2536) ซึ่งที่ประชุมดังกล่าวได้จัดทำปฏิญญาเวียนนาและแผนปฏิบัติการขึ้น โดยในข้อ 71 ได้เสนอแนะให้แต่ละรัฐพิจารณาความจำเป็นในการวางแผนปฏิบัติการแห่งชาติ เพื่อกำหนดวิธีการที่ให้รัฐปรับปรุงการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนเกิดผลที่เป็นรูปธรรม ประเทศไทยโดยรัฐบาล จึงได้จัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมาแล้ว 3 ฉบับ โดยแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับแรก สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นศูนย์กลางในการประสานงานและติดตามการดำเนินการ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2545 จึงโอนภารกิจงานให้กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพดำเนินการต่อ จนกระทั่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2552 เห็นชอบและประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) สำหรับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ได้หมดวาระลงในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ปัจจุบันเป็นแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557-2561) ซึ่งเป็นการจัดทำ “ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน” ด้วยการให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้ร่วมเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชน ร่วมสะท้อนปัญหา ร่วมคิด ร่วมจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนจากระดับพื้นที่ ครอบคลุมผู้แทนจากทุกจังหวัด และพัฒนาต่อยอดสู่แผนสิทธิมนุษยชนในระดับชาติ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557-2561) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและประกาศเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงเปรียบเสมือนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่รัฐจัดทำขึ้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนนำไปใช้ในการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้แก่ประชาชน โดยเป็นแผนในระดับชาติด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อให้พัฒนาระบบงานด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยในภาพรวมอย่างมีเอกภาพให้มีความก้าวหน้าและทัดเทียมกับนานาประเทศ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มุ่งประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับเป็นสำคัญ ทั้งยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจจริงของประเทศที่จะส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีด้านสิทธิมนุษยชนในเวทีระหว่างประเทศด้วย

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

1. ทบทวนวรรณกรรม

1.1 แนวคิดและหลักการสิทธิมนุษยชน เป็นการกล่าวถึงความหมายสิทธิมนุษยชน ขอบเขตสิทธิมนุษยชน และหลักการสิทธิมนุษยชน โดยสิทธิมนุษยชนยังไม่มีคำนิยามและอธิบายถึงคำว่า “สิทธิมนุษยชน” แต่อย่างใด แต่อาจสรุปได้ว่า “สิทธิมนุษยชน” คือ สิ่งจำเป็นสำหรับคนทุกคนต้องได้รับ ในฐานะที่เป็นคน เพื่อให้คน ๆ นั้นมีชีวิตอยู่รอดได้อย่างเหมาะสมแก่ความเป็นคน และสามารถมีการพัฒนาตนเองได้ และโดยสิทธิมนุษยชนมี 2 ระดับ ได้แก่

ระดับแรก คือ สิทธิที่ติดตัวคนทุกคนมาแต่เกิด ไม่สามารถถ่ายโอนได้ อยู่เหนือกฎหมายและอำนาจใด ๆ เช่น สิทธิในร่างกาย ห้ามฆ่าหรือห้ามทำร้าย ห้ามทรมาน เป็นต้น

ระดับสอง คือ สิทธิที่ต้องได้รับการรับรองในรูปของกฎหมายหรือต้องได้รับการคุ้มครองโดยรัฐบาล เช่น การได้รับสัญชาติ การมีงานทำ ความเสมอภาคของหญิงชาย เป็นต้น

สำหรับขอบเขตสิทธิมนุษยชนแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ สิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สิทธิทางสังคม สิทธิทางวัฒนธรรม โดยมีหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชน ไม่ว่าจะเป็นสิทธิตามธรรมชาติติดตัวมนุษย์มาแต่เกิด ความเป็นสากลและไม่สามารถถ่ายโอนได้ สิทธิมนุษยชนไม่สามารถแยกเป็นส่วน ๆ ว่าสิทธิใดสำคัญกว่าสิทธิใด ความเสมอภาคและห้ามเลือกปฏิบัติ การมีส่วนร่วมและการเป็นส่วนหนึ่งของสิทธินั้น ๆ การตรวจสอบได้และการใช้หลักนิติธรรมที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การนำหลักการของศาสนาทุกศาสนายึดโยงกับสิทธิมนุษยชน เพราะหลักสำคัญของแต่ละศาสนาสอนให้ทุกคนเป็นคนดี ละเว้นความชั่ว และอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

1.2 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเป็นเหมือนแม่บทการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อให้แต่ละประเทศได้ใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงาน โดยมีเนื้อหาจำนวน 30 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรกเป็นคำปรารภ ข้อ 1 และข้อ 2 ส่วนที่ 2 กล่าวถึงสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ 3-21 ส่วนที่ 3 กล่าวถึงสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ข้อ 22-27 และส่วนที่ 4 กล่าวถึงหน้าที่ของบุคคล สังคม และรัฐ ข้อ 28-30 แต่ปฏิญญามีใช้กฎหมายจึงขาดสภาพบังคับ

1.3 สนธิสัญญาหลักระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

สนธิสัญญาหลักระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนเป็นกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน มีทั้งหมด 9 ฉบับ ซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีแล้วจำนวน 7 ฉบับ ได้แก่ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights-ICCPR) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights-ICESCR) อนุสัญญาว่า

ด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of all Form of Discrimination against Women – CEDAW) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child – CRC) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination–CERD) อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการประติบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (Convention on the Right of Persons with Disabilities–CRPD) สำหรับฉบับที่ 8 อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองมิให้บุคคลถูกบังคับให้สูญหาย ประเทศไทยได้มีการลงนามรับรองแล้ว แต่อยู่ระหว่างการเข้าร่วมเป็นภาคีสันติสัญญาฯ และฉบับที่ 9 คือ อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของแรงงานอพยพและสมาชิกครอบครัวนั้น ประเทศไทยยังไม่ได้เข้าร่วมภาคี

1.4 แนวทางแผนสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ เป็นแนวทางที่องค์การสหประชาชาติจัดทำขึ้นเพื่อเป็นคู่มือปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน (Handbook on National Human Rights Plans of Action) เพื่อให้แต่ละประเทศได้นำไปปรับใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนให้เหมาะสมกับบริบทแต่ละประเทศ

1.5 แผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศอาเซียนและแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศต่าง ๆ โดยกล่าวถึง

1) ประชาคมอาเซียน กฎบัตรอาเซียน ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยหลักสิทธิมนุษยชนซึ่งส่วนสำคัญของปฏิญญาอาเซียนจะประกอบด้วย 7 ส่วน ได้แก่ (1) อารัมภบท (2) หลักการทั่วไป (3) สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (4) สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (5) สิทธิในการพัฒนา (6) สิทธิในสันติภาพ (7) ความร่วมมือในการส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน

2) แผนสิทธิมนุษยชนในประเทศอาเซียนจะมีอยู่ 3 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ซึ่งขอกกล่าวถึงเฉพาะประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งจากหลายประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ โดยอยู่ในลำดับที่ 55 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2489 (ค.ศ. 1946) และเป็นภาคีสันติสัญญาหลักระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน จำนวน 7 ฉบับ ได้แก่ (1) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (2) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (3) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ และพิธีสารเลือกรับเรื่องการรับรองเรียน (4) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และพิธีสารเลือกรับทั้ง 3 ฉบับ เรื่องความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันทางกำลังอาวุธ เรื่องการขายเด็ก การค้าประเวณีเด็กและสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก และเรื่องกระบวนการติดต่อรับรองเรียน (5) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (6) อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (7) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ โดยมีการนำสาระของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และสันติสัญญาดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งฉบับปี พ.ศ. 2540 และ ปี พ.ศ. 2550 ที่ใช้อยู่ใน

ปัจจุบัน เพื่อให้มีผลบังคับในการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้แก่ประชาชนในชาติ อีกทั้งประเทศไทยยังมีกลไกภายใต้ฝ่ายบริหาร นิติบัญญัติ ตุลาการและองค์กรอิสระต่าง ๆ ที่สำคัญในการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ได้แก่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพภายใต้สังกัดกระทรวงยุติธรรม เป็นต้น

นอกจากนี้ ประเทศไทยมีการประกาศใช้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมาแล้ว 3 ฉบับ ซึ่งฉบับที่ใช้อยู่ปัจจุบัน คือ ฉบับที่ 3 (ปี พ.ศ. 2557 - 2561)

3) การดำเนินงานแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของนานาประเทศ ซึ่งมีอยู่หลายประเทศที่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชน โดยขอนำเสนอเฉพาะบางประเทศและแผนสิทธิมนุษยชนในบางช่วงปีของประเทศต่าง ๆ ที่มีความโดดเด่น เช่น จีน ออสเตรเลีย บราซิล เม็กซิโก เวเนซุเอล่า เกาหลีใต้ ในการนำมาปรับใช้กับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ของประเทศไทย

2. กระบวนการยกร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

2.1 แนวคิดการจัดทำแผน

การจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 มีกรอบแนวคิดที่ให้แผนเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ครอบคลุมผู้แทนจากทุกจังหวัดทั่วประเทศ เช่นเดียวกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอที่แตกต่างจากแผนฯ ฉบับที่ 2 เพื่อให้แผนสิทธิมนุษยชนฯ มีความเป็นสากลมากขึ้น ด้วยการนำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยรับมาปฏิบัติภายใต้กระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) พันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และปัญหาหรือความต้องการของประชาชน หล่อหลอมให้เป็นเนื้อเดียวกัน เพื่อให้การขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนของไทยเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด จะเห็นได้ว่าข้อเสนอแนะในหลายประเด็น ได้นำข้อเสนอแนะจากกลไก UPR และสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยร่วมเป็นภาคีเข้าบรรจุไว้แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม มีหลายประเด็นในร่างแผนฯ ฉบับที่ 3 ที่มีการเพิ่มเติมมากกว่าประเด็นที่ระบุไว้ข้างต้น จากการรับฟังความคิดเห็นของทุกภาคส่วน ทั้งการวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนและการยกร่างแผนในระดับพื้นที่ของประเทศไทยนั่นเอง ดังนั้น ในการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ในครั้งนี้ ถือเป็นนิมิตหมายที่ดีที่แผนสิทธิมนุษยชนฯ จะเริ่มตั้งแต่ระดับรากหญ้าในประเทศไปจนถึงระดับสากล ที่นานาประเทศให้การรับรอง ที่ครอบคลุมการดำเนินงานในทุก ๆ เรื่องด้านสิทธิมนุษยชน และมุ่งประโยชน์ที่ประชาชนในชาติจะได้รับโดยแท้จริง



2.2 กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

การจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ครอบคลุมทั่วประเทศ ด้วยการให้ประชาชนได้ร่วมเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ ร่วมสะท้อนปัญหา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจและร่วมจัดทำแผนจากระดับพื้นที่ (จังหวัด) พัฒนาเป็นแผนในระดับประเทศ โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 “ยกร่างแผนสิทธิมนุษยชนจากระดับพื้นที่” โดยการศึกษาวิจัยและเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งในบริบทของไทยและหลักการสากล เพื่อนำมาวางกรอบทิศทาง การดำเนินงาน พร้อมกับการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนโดยมีผู้แทนจากทุกจังหวัด เพื่อช่วยกันยกร่างแผนสิทธิมนุษยชนจากระดับพื้นที่ครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร แล้วนำมาประมวลผลเป็นร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ในภาพรวมระดับพื้นที่

ระยะที่ 2 “จัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ฉบับสมบูรณ์” โดยนำร่างแผนสิทธิมนุษยชนระดับพื้นที่เข้าสู่กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของ 20 กระทรวงและหน่วยงานระดับนโยบายที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาปรับปรุงเป็นร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ในระดับชาติ (ร่างแรก) จากนั้นนำเข้าสู่กระบวนการวิพากษ์โดยเปิดรับฟังความคิดเห็น จากทุกภาคส่วนในหลายช่องทาง และนำข้อคิดเห็นที่ได้มาสรุปประมวลผลและพัฒนาเป็นร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (ร่างสุดท้าย) แต่เพื่อให้มีความสมบูรณ์และเป็นมาตรฐานสากล กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จึงได้เชิญผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนระดับชาติมาร่วม

พิจารณาให้ข้อคิดเห็นเป็นครั้งสุดท้าย พร้อมทั้งให้ผู้แทนจากแต่ละกระทรวงร่วมกันพิจารณาให้ข้อเสนอแนะตัวชี้วัดความสำเร็จในแต่ละประเด็น ก่อนจัดทำเป็นแผนสิทธิมนุษยชนฯ (ฉบับสมบูรณ์) เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาและประกาศใช้อย่างเป็นทางการ

2.3 กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมจัดทำแผน

โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นตัวแทนจากหน่วยงาน ครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาคที่เป็นตัวแทนจากทุกจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน นักวิชาการ สื่อมวลชน องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาชน นักการเมือง นักธุรกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชมรม สมาคม รวมทั้งกลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิ โดยผู้เข้าร่วมจัดทำแผนทุกช่องทางรวมทั้งสิ้น 4,181 คน

3. การวิเคราะห์และเชื่อมโยงเพื่อวางกรอบทิศทางแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

3.1 การวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย

การวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนเป็นข้อมูลสำคัญที่จะได้ทราบถึงสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยว่ามีแนวโน้มอย่างไร โดยการวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยนั้นใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่มีการวิเคราะห์ไว้แล้ว และข้อมูลปฐมภูมิจากการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมโดยใช้เทคนิควิเคราะห์ Scenario Analysis ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางกรอบทิศทางจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ซึ่งในที่นี้จะนำเสนอการวิเคราะห์สถานการณ์ที่สำคัญ ได้แก่ (1) สถานการณ์ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนจากการรับรองปฏิญญาสหประชาชาติ (2) สถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยที่หน่วยงานต่างๆ มีการรวบรวมไว้ (3) ความสำเร็จและความท้าทายในรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (ช่วงครึ่งแผน) ประจำปี พ.ศ.2552 - 2554 (4) ข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยรับมาปฏิบัติภายใต้กระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) ที่สำคัญ (5) สถานการณ์ที่ปรากฏในรายงานประเทศตามสนธิสัญญาาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ไทยเป็นภาคี

3.2 การวิเคราะห์เพื่อวางทิศทางแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

เนื่องจาก “สิทธิมนุษยชน” มีความเป็นพลวัตรและมีความหลากหลายครอบคลุมเกี่ยวพันกับทุกๆ เรื่องในสังคม และเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนอยู่แล้ว ซึ่งเมื่อได้ทำการศึกษาข้อมูลทั้ง (1) การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการสิทธิมนุษยชน (ความหมายสิทธิมนุษยชน ขอบเขตของสิทธิมนุษยชน หลักการสิทธิมนุษยชน ศาสนากับสิทธิมนุษยชน) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน แนวทางแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ แผนสิทธิมนุษยชนของประเทศต่างๆ ทั้งในประชาคมอาเซียนและนานาชาติ ประเทศ (2) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (3) การรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนในทุกจังหวัดทั่วประเทศ ผ่านการจัดประชุมร่วมจัดทำ ร่วมวิพากษ์ และเปิดช่องทางต่างๆ รับฟังความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ภายใต้ “กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน” ซึ่งผลของการรับฟังได้

นำเสนอเป็นประเด็นสภาพปัญหาและแนวทางไว้ในส่วนที่ 5 สารของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 และรวมกับประเด็นอื่นๆ ที่ศึกษามาด้วยแล้วเพื่อวางทิศทางแผนฯ ฉบับที่ 3 (4) การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนสำคัญๆ จากหลากหลายหน่วยงาน ข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยรับมาปฏิบัติภายใต้กระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) สถานการณ์ที่ปรากฏในรายงานประเทศตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศไทยที่ประเทศไทยเป็นภาคี ผลการประเมินแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ที่กล่าวมาข้างต้น จึงนำมาเชื่อมโยงวางทิศทางแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 โดยขอให้นำเสนอแสดงความเชื่อมโยงปรากฏตามแผนภาพ ดังต่อไปนี้

4. สารสำคัญของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557-2561)

4.1 เป้าหมายหลักของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

“เป็นสังคมที่ส่งเสริม สิทธิ เสรีภาพ และความเท่าเทียม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อนำไปสู่สังคมสันติสุข”

4.2 ทิศทางของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ได้กำหนดมิติของสิทธิมนุษยชนเป็น 11 ด้านและ 15 กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- 1) แผนสิทธิมนุษยชนด้านสาธารณสุข
- 2) แผนสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา
- 3) แผนสิทธิมนุษยชนด้านเศรษฐกิจ
- 4) แผนสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5) แผนสิทธิมนุษยชนด้านที่อยู่อาศัย
- 6) แผนสิทธิมนุษยชนด้านวัฒนธรรมและศาสนา
- 7) แผนสิทธิมนุษยชนด้านข้อมูล ข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 8) แผนสิทธิมนุษยชนด้านการขนส่ง
- 9) แผนสิทธิมนุษยชนด้านการเมืองการปกครอง
- 10) แผนสิทธิมนุษยชนด้านกระบวนการยุติธรรม
- 11) แผนสิทธิมนุษยชนด้านความมั่นคงทางสังคม ได้พิจารณากลุ่มเป้าหมายที่มีผลต่อ

ความมั่นคงทางสังคม โดยพิจารณากลุ่มเป้าหมายที่มีความเปราะบางต่อประเด็นสิทธิมนุษยชน ในที่นี้ประกอบด้วย 15 กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- (1) กลุ่มผู้ต้องหา/ผู้ต้องขัง
- (2) กลุ่มผู้พิการ
- (3) กลุ่มผู้ต้องหาคดียาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545/กลุ่มผู้ติดยาเสพติดและผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- (4) กลุ่มเหยื่อ/ผู้เสียหาย
- (5) กลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

- (6) กลุ่มผู้ใช้แรงงาน
- (7) กลุ่มคนจน/ผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนา
- (8) กลุ่มเกษตรกร
- (9) กลุ่มผู้สูงอายุ
- (10) กลุ่มเด็กและเยาวชน
- (11) กลุ่มสตรี
- (12) กลุ่มคนพิการ
- (13) กลุ่มผู้ไร้รัฐ ชาติพันธุ์ และกลุ่มผู้แสวงหาที่พักพิงหรือผู้หนีภัยการสู้รบ
- (14) กลุ่มที่รับผลกระทบจากสถานการณ์ความรุนแรง
- (15) กลุ่มความหลากหลายทางเพศ/อัตลักษณ์ทางเพศ

5. การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557–2561) ไปสู่การปฏิบัติ เป็นกระบวนการสำคัญที่จะนำแผนในระดับชาติแปลงไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยจะต้องร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ไปสู่การปฏิบัติด้วยการนำนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนหรือกลุ่มเป้าหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจตนเอง ถ่ายทอดลงสู่การปฏิบัติในแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ที่จะทำให้สังคมไทย “เป็นสังคมที่ส่งเสริม สิทธิ เสรีภาพ และความเท่าเทียม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อนำไปสู่สังคมสันติสุข” โดยองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนได้ร่วมมือกันนำแผนสิทธิมนุษยชนสู่การปฏิบัติไปพร้อมกัน

5.1 กรอบแนวคิดของการแปลงแผนสิทธิมนุษยชนสู่การปฏิบัติ

การจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (ปี พ.ศ. 2557-2561) มีเจตนารมณ์ที่จะให้แผนเป็นเครื่องมือช่วยในการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ มากกว่าจะเป็นแผนที่คอยตรวจสอบหรือเพิ่มภาระการทำงาน เพื่อผลักดันให้หน่วยงานต่าง ๆ เห็นความสำคัญเรื่องสิทธิมนุษยชน เพราะเรื่อง “สิทธิมนุษยชน” จะมีความเกี่ยวข้องกับทุกหน่วยงานอยู่แล้ว โดยแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือหรือกรอบแนวทางหนึ่งในระดับชาติที่จะช่วยเสริมการทำงานให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการตามภารกิจตนเองและนำมิติด้านสิทธิมนุษยชนในส่วนที่เกี่ยวข้องมาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ด้วยการนำนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนหรือกลุ่มเป้าหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจตนเอง ถ่ายทอดลงสู่แผนปฏิบัติราชการ แผนพัฒนาขององค์กร แล้วจัดทำโครงการ/กิจกรรมรองรับการดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยการใช้งบประมาณของหน่วยงานดำเนินการ

5.2 องค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนที่จะนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ

องค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วน ได้แก่ (1) ภาครัฐ ในส่วนกลาง (กระทรวง/กรม หรือหน่วยงานเทียบเท่าในระดับนโยบาย) ส่วนภูมิภาค (จังหวัด) ส่วนท้องถิ่น (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) (2) ภาคเอกชน (3) ภาคประชาชน (4) สถาบันการศึกษาและสถาบันทางวิชาการ (5) องค์กรศาล องค์กรอื่นและองค์กรอิสระ

5.3 ความเชื่อมโยงกระแสประชาคมโลกและบริบทของประเทศไทยต่อการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 และถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 มีกรอบแนวคิดที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน พร้อมทั้งยึดโยงกับกรอบแนวทางของประชาคมโลก ทั้งแนวคิดปรัชญาด้านสิทธิมนุษยชน การจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนของประเทศต่าง ๆ และมาตรฐานต่าง ๆ ขององค์การสหประชาชาติ ความร่วมมือของประชาคมอาเซียนปฏิญญาเวียนนาและแผนปฏิบัติการ(Vienna Declaration and Programme of Action) ที่ให้แต่ละรัฐจัดทำแผนสิทธิมนุษยชน รวมถึงแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ (Handbook on National Human Rights Plans of Action) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อเสนอแนะที่ประเทศไทยรับมาปฏิบัติภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) สนธิสัญญาหลักด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีทั้ง 7 ฉบับ และบริบทของประเทศไทย รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นโยบายแห่งรัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 และการประเมินผลแผนสิทธิมนุษยชนทั้งสองฉบับ เพื่อนำมาวางกรอบทิศทาง การดำเนินงาน พร้อมกับการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน โดยมีผู้แทนจากทุกจังหวัด เพื่อช่วยกันยกร่างแผนสิทธิมนุษยชนจากระดับพื้นที่ครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาค และกรุงเทพมหานคร แล้วนำมาประมวลผล เข้าสู่กระบวนการวิพากษ์ โดยเปิดรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนในหลายช่องทาง พร้อมทั้งให้ผู้แทนจากแต่ละกระทรวง ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะต่อตัวชี้วัดความสำเร็จในแต่ละประเด็น ตลอดจนเชิญผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนระดับชาติมาร่วมพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนจัดทำเป็นแผนสิทธิมนุษยชนฯ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาและประกาศใช้อย่างเป็นทางการ และให้หน่วยงานดำเนินการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยถ่ายทอดแผนฯ ลงสู่การปฏิบัติด้วยการนำนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนหรือกลุ่มเป้าหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงาน ถ่ายทอดลงสู่แผนปฏิบัติราชการ แผนพัฒนาขององค์กร แล้วจัดทำโครงการ/กิจกรรมรองรับการดำเนินงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยการใช้งบประมาณของหน่วยงาน ดำเนินการ

5.4 แนวทางการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสู่การปฏิบัติ

ก่อนที่แต่ละหน่วยงานจะมีการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทั้ง 11 ด้าน และ 15 กลุ่มเป้าหมาย ในแต่ละมิติ ดังนี้

- 1) มิติป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน ควรเตรียมความพร้อม ดังนี้

(1) การให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่ประชาชน เพื่อให้ทราบอย่างทั่วถึงเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ของการเป็นพลเมืองที่ดี พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการเคารพสิทธิผู้อื่น และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

(2) ประสานความร่วมมือกับองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนโดยเฉพาะสื่อมวลชนในการประชาสัมพันธ์สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชน การรณรงค์และกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการป้องกันมิให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง

2) มติคุ้มครองการละเมิดสิทธิมนุษยชน ควรเตรียมความพร้อม ดังนี้

(1) เปิดช่องทางการสื่อสารขององค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนในการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง

(2) จัดระบบการประสานส่งต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งฟื้นฟูและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามมาตรฐานสากล

(3) สร้างค่านิยมให้บุคลากรในการองค์กรมีวัฒนธรรมการทำงานที่เคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน (เช่น การไม่เลือกปฏิบัติ)

(4) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลการร้องทุกข์ร้องเรียนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิมนุษยชน เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนและปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน

3) มติพัฒนากฎหมาย กลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้ เพื่อส่งเสริม คุ้มครองสิทธิมนุษยชน ควรเตรียมความพร้อม ดังนี้

ทบทวนและศึกษากฎหมายตามภารกิจของหน่วยงานที่ยังไม่สอดคล้องกับหลักสิทธิเสรีภาพ และสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจเพื่อเตรียมการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายที่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และไม่เกิดความเท่าเทียม

4) มติพัฒนาองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนให้มีศักยภาพในการส่งเสริม คุ้มครองสิทธิมนุษยชน ควรเตรียมความพร้อม ดังนี้

(1) ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษา ด้วยการให้หน่วยงานต่างๆ ควรส่งเสริมการสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชน และแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรของแต่ละหน่วยงานในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง โดยสอดแทรกเนื้อหาดังกล่าวในหลักสูตร ซึ่งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพควรสนับสนุนวิทยากรและเนื้อหา หรือช่วยพัฒนาวิทยากรตัวคูณให้เกิดขึ้น เพื่อช่วยหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมความรู้ และขยายผลต่อยอด รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ความรู้ การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน พร้อมทั้งส่งเสริมการวิจัยด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงการถอดบทเรียนการปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ และนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงปฏิบัติการ แก้ไขปัญหาในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน

(2) เร่งทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความเกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนให้กับหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาเพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชน และหน่วยงานหลักในการศึกษาของประเทศ

(3) การพัฒนาเครือข่ายให้บริการด้านสิทธิมนุษยชนอย่างมีมาตรฐาน ต้องอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางปฏิบัติที่ดีด้านสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ รวมถึงการประสานความร่วมมือขององค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนในการปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

5.5 วิธีการดำเนินงาน

รูปแบบ วิธีการดำเนินงานเพื่อให้แผนสิทธิมนุษยชนไปสู่การปฏิบัติของแต่ละองค์กรเครือข่าย ทุกภาคส่วน สามารถพิจารณาดำเนินการได้ตามความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละองค์กรหรือแต่ละพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งให้คัดเลือกประเด็นสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับการทำงานของแต่ละหน่วยงานมาพิจารณาพิจารณาการ โดยอาจพิจารณาจากบทบาทภารกิจของตนเองที่เกี่ยวข้องโดยตรง หรือเป็นปัญหาสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีความรุนแรงซึ่งต้องรีบแก้ไขหรือเป็นประเด็นท้าทายที่ต้องการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรตนเอง เป็นต้น โดยไม่จำเป็นจะต้องดำเนินการในทุกด้านหรือทุกกลุ่มเป้าหมาย

5.6 การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผล เป็นกระบวนการสำคัญในการรับทราบข้อมูลการปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 รวมทั้งปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ได้รับเพื่อเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ รวมถึงการรายงานการปฏิบัติตามแผนฯ ฉบับที่ 3 จากองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนว่ามีกานำแผนไปสู่การปฏิบัติที่มุ่งผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมหรือไม่ อย่างไร อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนฯ ฉบับที่ 3 เพื่อให้องค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนได้เห็นความสำคัญในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ และนำข้อมูลจากการติดตามประมวลผลไปปรับปรุงพัฒนาแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับต่อไป รวมทั้งเป็นข้อมูลประกอบการส่งเสริม ค้ำครองสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศ ซึ่งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในฐานะหน่วยงานกลางในการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้วางกรอบแนวทางและวิธีการในการติดตามประเมินผล เพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินงานขององค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนในทุกระดับและครอบคลุมทุกหน่วยงานทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้สามารถดำเนินโครงการ/กิจกรรม ให้มีความสอดคล้องกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 และมีความเชื่อมโยงกับการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น ๆ

5.7 กรอบแนวทางการติดตามและประเมินผล

- 1) กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะทำการติดตามผลการปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ตามแบบรายงานที่กำหนดไว้กับองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วน เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ปีละ 1 ครั้ง ภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี
- 2) กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะจัดจ้างที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ และมีความเป็นกลาง ทำการประเมินผล โดยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วง 3 ปีแรก และ 2 ปีหลังของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 เพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้าของแผนฯ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณา

5.8 ประโยชน์ที่ได้รับจากแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ระดับประเทศ

1) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย พัฒนาก้าวหน้าทัดเทียมระดับสากล จากการที่ประเทศไทยมีมาตรการ/เครื่องมือ/กลไกที่เป็นมาตรฐานกลาง เพื่อสร้างหลักประกันที่ดีในการปฏิบัติตามพันธกรณีและข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

2) ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ที่ดีและได้รับการยอมรับในเวทีระหว่างประเทศและประชาคมอาเซียน ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกองค์การสหประชาชาติและประชาคมอาเซียน

ระดับสังคม

1) สถานการณ์การละเมิดสิทธิในสังคมมีแนวโน้มเป็นไปในทางที่ลดลง

2) หน่วยงานจากทุกภาคส่วน ร่วมมือกันป้องกันและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชน และช่วยลดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย เนื่องจากสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและเกี่ยวพันกับทุกหน่วยงานอยู่แล้ว เพียงแต่นำมิติด้านสิทธิมนุษยชนมาเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) สังคมไทยเป็นสังคมที่ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อนำไปสู่สังคมสันติสุข

ระดับประชาชน

ประชาชนมีความมั่นคงและมีความสุขในชีวิตจากการที่ประเทศไทยมีหลักประกันด้านสิทธิและเสรีภาพที่ทัดเทียมกับหลักสิทธิมนุษยชนสากล

สรุป

ปัจจุบันประเทศไทยมีแผนหลายฉบับในทุกระดับทั้งแผนบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนปฏิบัติการของกระทรวง แผนยุทธศาสตร์เฉพาะในแต่ละด้านที่เป็นประเด็นสำคัญเร่งด่วน เช่น การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ตลอดจนแผนยุทธศาสตร์ของแต่ละกลุ่มเฉพาะ ทั้งกลุ่มเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ โดยในแต่ละแผนก็จะมีครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนอยู่ในทุกด้านและทุกกลุ่ม สิ่งที่เป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญจึงเป็นเรื่องของการประสานทิศทางและบูรณาการทรัพยากรทั้งหมดให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อสร้างประสิทธิภาพสูงสุดในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 นี้ มีเป้าหมายประสงค์เพื่อเป็นแผนระดับชาติ เพื่อช่วยกำกับทิศทางของการพัฒนาในด้านสิทธิมนุษยชนในภาพรวมให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และให้หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบจัดทำแผนย่อยในระดับหน่วยงาน หรือประสานแผนปฏิบัติการที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาทางด้านสิทธิมนุษยชน หรือประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต่อไป

ดังนั้น แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 นี้ เป็นแผนปฏิบัติการที่ใช้เป็นแนวทาง หรือเป็น Guideline สำหรับหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปฏิบัติ เป็นเรื่องของ

ใคร (Who) อะไร (What) เมื่อไหร่ (When) บอกกรอบเวลากว้าง ๆ ว่าทำภายใน 5 ปี และทำไม (Why) เพื่อมิให้หลงประเด็นว่าแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต้องมีความละเอียดถึงขั้นที่ไหน (Where) และอย่างไร (How) ซึ่งหมายถึงในสองประเด็นท้ายนี้ หน่วยงานที่นำแผนไปปฏิบัติต้องเป็นฝ่ายนำแผนไปดำเนินการตามความเชี่ยวชาญเฉพาะของหน่วยงานเอง อีกทั้งในการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ควรเป็นผู้ผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดลำดับความสำคัญของแผนฯ ในแต่ละด้านที่จะดำเนินการในช่วงเวลา 5 ปี เพื่อให้สามารถวัดความสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม ควรจัดให้มีระบบการให้คำแนะนำการรายงานผลการดำเนินการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อความสะดวกในการติดตามความก้าวหน้าและการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่พนักงานสอบสวนต้องปฏิบัติในการจัดหา
 หมายความให้แก่ผู้ต้องหาในคดีอาญา พ.ศ.2549 (2549). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 124
 ตอนที่ 11 ก. 16 กุมภาพันธ์ 2550.
- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. (2551). *แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556)*.
 ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. (2553 ก). *คู่มือการปฏิบัติงานกระบวนการให้บริการเบิกจ่ายเงิน
 รางวัลและค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ที่หมายความให้แก่ผู้ต้องหา ตามโครงการส่งเสริม
 สิทธิแก่ผู้ต้องหาในการสอบสวนคดีอาญา*. กระทรวงยุติธรรม.
- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. (2553 ข). *แนวทางการดำเนินงานการจัดหาหมายความให้แก่ผู้ต้องหา
 ในการสอบสวนคดีอาญาและการจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ที่หมายความประจำปี
 งบประมาณ พ.ศ. 2553*. กองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
 กระทรวงยุติธรรม.
- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. (2555). *รายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทยตามอนุสัญญา
 ระหว่างประเทศว่าด้วยการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (International
 Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination CERD)
 นำเสนอต่อคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติขององค์การสหประชาชาติ
 วันที่ 9-10 สิงหาคม 2555 และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติทาง
 เชื้อชาติ (CERD Committee)*. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม.
- กรมคุมประพฤติ. (2546). พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กิตติพงษ์ กิตยารักษ์.(2547) *มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา*.
 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลาคม.
- กุลพล พลวัน.(2518). “วันสิทธิมนุษยชน,” *บทสัมภาษณ์*, เล่มที่ 32 ตอนที่ 4.
- คณะกรรมการปฏิรูป (คปร.). (2554). *แนวทางการปฏิรูปประเทศไทย : ข้อเสนอต่อพรรคการเมือง
 และผู้มีสิทธิเลือกตั้ง*. นนทบุรี: สำนักงานปฏิรูป (สปร.).
- คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการจัดทำนโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทแห่งชาติ. (ม.ป.ป.).
*นโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทแห่งชาติด้านสิทธิมนุษยชน (แผนสิทธิมนุษยชน
 แห่งชาติ ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2544 - 2548*. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2556, จาก
http://www.rlpd.moj.go.th/rlpd/images/stories/KSS_PDF/3_plan1/plan_sit_1.pdf
- พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541. (2541) *ราชกิจจานุเบกษา*. ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 115
 (ตอนที่ 8ก) ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2541.
- พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554. (2554).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม128 (ตอนที่ 4ก) ลงวันที่ 12 มกราคม 2554.

- พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534. (2534). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม108. (ตอนที่ 69) ลงวันที่ 18 เมษายน 2534.
- พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533. (2533). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม107. (ตอนที่ 161), ลงวันที่ 1 กันยายน 2533.
- พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537. (2537). *ราชกิจจานุเบกษา*. 28 ก ตอน 3 ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2537.
- พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร. (2551). “คนไร้รัฐคนไร้สัญชาติแห่งอีสาน : ความท้าทายอีกครั้ง ต่อนักกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล,” *วารสารกฎหมาย*. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 1, 100-116.
- วิชัย ศรีรัตน์ และคณะ. (2556). *การจัดทำตัวชี้วัดสิทธิมนุษยชนเบื้องต้นตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน*. ศูนย์กฎหมายสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. (2540). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก (11 ตุลาคม).
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (2550). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 124 ตอนที่ 47ก, หน้า 1- 127.
- พิทยา จินาวัฒน์. (ม.ป.ป.) *การศึกษาเรื่องการทำทบทวนกฎหมายและนโยบายด้านเอดส์ที่ไม่เอื้อต่อการเข้าถึงบริการและสิทธิมนุษยชนของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์* (เอกสารโรเนียว).
- ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด, นิตยา สำเร็จผล และ มณี อากานันท์กุล. (2548). *รายงานวิจัยเรื่องผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545*. กองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม. กรุงเทพมหานคร: ร้านพิมพ์ทอง.
- สารสนเทศส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร. (2555). *จำนวนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียน*. สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2555, จาก <http://www.agriinfo.doae.go.th/>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *จะขจัดความยากจนให้หมดไปได้จริงหรือ*. สืบค้นเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2555, จาก <http://sgis.nso.go.th/sgis/minute/index.html>
- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2552). *หลักการยกยอการคิดว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ แนวทางสร้างหลักประกันคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ให้ก้าวไปสู่ความเสมอภาคและเคารพสิทธิทางเพศ*. (แปลจากเรื่อง The YOGYAKARTA PRINCIPLES The Application of International Human Rights Law in relation to Sexual Orientation and Gender Identity โดย ไพศาล ลิขิตปรีชากุล)(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- อนุสัญญาฉบับที่ 87 ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว พ.ศ. 2491 (ค.ศ.1948)
- อนุสัญญาฉบับที่ 98 ว่าด้วยสิทธิในการรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรอง พ.ศ. 2492 (ค.ศ. 1949).

- อัจฉรา ฉายากุล, ชมพูนุท เฉลิมศิริกุล และปิยนุช ฐิติพัฒนะ. (2546). *พันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนของไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา.
- Australian Attorney General's Department (2012). *Australia's National Human Rights Action Plan 2012*. Attorney General's Department, Australian Government, Retrieved June 20, 2013, from <http://www.ag.gov.au/Consultations/Documents/NationalHumanRightsActionPlan/National%20Human%20Rights%20Plan.pdf>
- Silk, Dan (2012). "Community Policing to Prevent Violent Extremism". *FBI Law Enforcement Bullitin*, Vol.81, pp 1-6.
- Universal Periodic Review (UPR) ประเทศไทย. (ม.ป.ป) *รายงานร่วมภาคประชาสังคมถึงสำนักงานข้าหลวงใหญ่แห่งสหประชาชาติ* (มีนาคม 2554). ม.ป.ท

ประวัติโดยสังเขป



ชื่อ : พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร

ตำแหน่งปัจจุบัน : ปลัดกระทรวงยุติธรรม และ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สถานที่ทำงาน : สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ชั้น ๘ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ (อาคาร A)
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
เลขที่ ๑๒๐ หมู่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

โทรศัพท์ : ๐๒ ๑๔๑ ๒๖๘๑

โทรสาร : ๐๒ ๑๔๓ ๘๒๓๔

Email : chatchawal.su@moj.go.th

ประวัติการศึกษา :

- ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต โรงเรียนนายร้อยตำรวจ (นรต.๓๐)
- ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- หลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง สถาบันพัฒนาข้าราชการตำรวจ รุ่นที่ ๑๖
- หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๔๓
- หลักสูตรการบริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง สถาบันพัฒนาข้าราชการตุลาการ รุ่นที่ ๔
- หลักสูตรนักบริหารการยุติธรรมทางการปกครองระดับสูง (บยป.) รุ่นที่ ๒
- หลักสูตรวิทยาการประกันภัยระดับสูง (วปส.) รุ่นที่ ๒

ประวัติการทำงาน :

- พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลพญาไท บางเขน บุปผาราม และบางยี่ขัน
- รองผู้กำกับการ (สอบสวน) กองบังคับการตำรวจนครบาลบุรี
- ผู้กำกับการ ภาควิชาการสืบสวนสอบสวน โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
- รองผู้บังคับการ ทำหน้าที่หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดนครนายก
- ผู้บังคับการ กองคดี
- ผู้บังคับการ กองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ
- รองผู้บัญชาการ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
- รองผู้บัญชาการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล
- รองผู้บัญชาการ สำนักงานกฎหมายและสอบสวน
- ผู้บัญชาการ สำนักงานกฎหมายและสอบสวน
- ผู้บัญชาการ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
- ผู้บัญชาการ กองบัญชาการศึกษา
- ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- ที่ปรึกษา (สบ ๑๐)

- รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ

หน้าที่การงานเกี่ยวกับสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

● คณะกรรมาธิการสามัญ

- คณะกรรมาธิการสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ชั่วคราว)
- คณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว
- คณะกรรมาธิการการกฎหมาย กระบวนการยุติธรรมและกิจการตำรวจ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช. ๒๕๕๗)
- คณะกรรมาธิการตรวจสอบประวัติและความประพฤติคณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการแผ่นดิน (แทน นายพรเพชร วิชิตชลชัย) คณะกรรมาธิการพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิ
- คณะกรรมาธิการเพื่อพิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นสมควรเป็นกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิ (แทน นายพิภพ อະສິຕິรัත්ន៍ และนายวรสิทธิ์ โรจนพานิช)
- คณะกรรมาธิการเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
- คณะกรรมาธิการเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

● คณะกรรมาธิการวิสามัญ

- คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. (วิ.3) (รองประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ คนที่สาม)
- คณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (วิป สนช.)
- คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ.
- คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (กำหนดนิยามคำว่า เจ้าพนักงาน) (ยุติธรรมฯ) (ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ)
- คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ.(ความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก) (ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ)
- คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มการอุทธรณ์ฎีกา) (ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ)
- คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ.
- คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. (รองประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ คนที่สอง)

- คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ก่อนรับหลักการ (ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ)
- คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (รองประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ คนที่สอง)
- คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่...) พ.ศ. (ประธานคณะกรรมาธิการวิสามัญ)
- คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. (โฆษกคณะกรรมาธิการวิสามัญ)
- คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. (รองประธานคนที่ ๑)
- คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (รองประธาน คนที่ ๒)

- **คณะอนุกรรมการ**

- คณะอนุกรรมการการแรงงาน (ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์คณะอนุกรรมการ)

- **คณะกรรมการ**

- คณะกรรมการสวัสดิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง)

- **คณะอนุกรรมการ**

- คณะกรรมการด้านประชาสัมพันธ์และสันตนาการ

หน้าที่การงานอื่น ๆ

- คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- คณะกรรมาธิการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่าง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.อาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. ...
- คณะทำงานติดตามการพิจารณา ร่าง พ.ร.บ.ตำรวจ
- ผู้อำนวยการศูนย์พิทักษ์เด็ก สตรี ครอบครัวและป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการกำกับ ดูแลในงานพิทักษ์เด็ก สตรี ครอบครัวและป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ - ๒๕๕๗
- กรรมการและอนุกรรมการในการยกร่างและปรับปรุงกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน สตรี และที่สำคัญกฎหมาย พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑
- ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณากลั่นกรองและประเมินผลงานทางวิชาการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
- ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณากลั่นกรองและประเมินผลงานทางวิชาการ กองบัญชาการศีกษา
- ที่ปรึกษาคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายของสภาทนายความ
- คณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

- วิทยากรด้านกฎหมายและการสอบสวนคดีอาญา ในหน่วยงานและสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ : มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.)
มหาวิริยมงกุฎ (ม.ว.ม.)
